

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Jován László ügyvéd által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Somogy Megyei Bíróság előtt 21.P.20.605/2006. számon megindult és a Pécsi Ítéltábla Pf.I.20.314/2006/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 9. és 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson kívül, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 36.000 (Harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak, külön felhívásra, megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet - részben helyt adva a felperes keresetének - megállapította: az alperes azzal, hogy a 2005. január 28-án kelt, a Megyei Főügyészséghez címzett és .. lakossága egy részének megküldött levélben azon való tényekről, hogy a felperes a gyermekei tulajdonát képező, a felperes haszonélvezeti jogával terhelt 125/1. és 125/2. hrsz. alatti ingatlanok átminősítése, belterületbe vonása és közművesítése akkor történt, amikor a felperes az Önkormányzat képviselőtestületének tagja, alpolgármestere volt, azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes csalást, hivatali visszaélést és hanyag kezelést valósított meg. Ezzel a felperes jóhírnevét megsértette. Az

alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy az ítélet rendelkező részét 15 napon belül küldje meg 100 ságvári lakosnak. Kötelezte továbbá, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forint kártérítést. Úgy rendelkezett, hogy a felek elsőfokú perköltségeiket maguk viselik, illetve az alperest a felperes javára 20.000 forint másodfokú perköltségben marasztalta. A le nem rótt eljárási illetékből a felperest 267.000 forint, az alperest 57.000 forint megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperes 1990-től tagja volt a község képviselőtestületének. 1994-től az alpolgármesteri tisztséget is ellátta, 2005-től pedig polgármester. A felperes gyermekei - a felperes és házastársa haszonélvezeti jogával terhelt - 1994. május 11-én megvásárolták a 0245/4. hrsz. alatt nyilvántartott, 10 ha 1664 m² nagyságú szántó ingatlan, s azt - bérbeadás útján - hasznosították. 2003. tavaszán az ingatlan művelési ágának legelőre történő átminősítését kezdeményezték, amely kérelmet a Földhivatal teljesített, majd 2003. július 3-án az ingatlant szántóvá visszaminősítette. A tulajdonosoknak a terület újrafüvesítése után előterjesztett kérelmére a földhivatal 2003. október 27-én kelt határozatával az ingatlan művelési ágát ismét legelőre változtatta.

A község képviselőtestülete 2000-ben a község településfejlesztési koncepciójának, illetőleg rendezési tervének elkészítéséről határozott. A 2003. április 16-án elfogadott rendezési terv szerint a felperes családjának tulajdonában álló ingatlan - 125/1. és 125/2. hrsz. alatt - belterületi ingatlanná vált és építési telkek kialakítására nyílt lehetőség. A város jegyzője 2003. június 3-án elvi telekalakítási engedélyt adott, melynek birtokában a felperes és családja - kizárólag saját beruházásban - a telekalakítást, a kialakított telkek közművesítését, és az úthálózat kialakítását elvégezte. A Körzeti Földhivatal 2004. február 23-án engedélyezte a termőföld végleges, más célú hasznosítását. Az ingatlan tulajdonosai az Önkormányzattal 2004. április 23-án kötött megállapodással a kialakított utakat az önkormányzat tulajdonába adták, majd a telkek értékesítését megkezdték.

Az alperes 2005. január 18-án kelt beadványában a Megyei Főügyészségnél feljelentést tett a felperes ellen csalás, hivatali visszaélés és hanyag kezelés bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja miatt. A feljelentés szerint a csalás azzal valósult meg, hogy a felperesnek soha nem állt szándékában az ingatlan legelőkénti hasznosítása, az átminősítés célja kizárólag a művelés alóli kivonáskor fizetendő földvédelmi járulék összegének csökkentése volt. A hivatali visszaélés a földhivatali eljárás befolyásolásában valósult meg. A hanyag kezelés pedig azzal, hogy a forráshiánnyal és így anyagi gondokkal küszködő önkormányzat a nem kötelező egyéb feladatait nem teljesítette a lakosság igényei

ellenére sem, hanem a felperes családjának az ingatlanán végezte el - közpénzen - a közművesítést, illetve az ahhoz szükséges munkákat, hogy forgalomképes építési telkek jöjjenek létre. Az alperes a feljelentését 2005. február 3-án kiegészítette. Az ügyészség a nyomozást elrendelte. Ezt követően az alperes a feljelentését és annak kiegészítését - a hivatkozott jogszabályok másolatának csatolásával - a község lakói közül a telefonkönyvből véletlenül kiválasztott személyek részére postai úton megküldte. Ily módon a község több száz lakója szerzett értesülést a feljelentésről, annak tartalmáról és a büntetőeljárás megindításáról.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2005. szeptember 12-én kelt, 293/2005. Bü. számú határozatával a nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés a) pont alapján, bűncselekmény hiányában megszüntette. Az alperes panasza folytán eljáró Megyei Főügyészség a 2005. október 4-én kelt NF.207/2005/12. számú határozatával a panaszt, mint alaptalant, elutasította. A jogerős határozat megállapítása szerint a nyomozás során semmilyen adat nem merült fel arra vonatkozóan, hogy a felperes alpolgármesteri tisztségét felhasználva, befolyásolni kívánta volna a telek művelési ágának megváltoztatásával kapcsolatos eljárást, illetve arra, hogy a község rendezési tervével kapcsolatban saját érdekeit igyekezett volna a közérdek rovására előmozdítani.

A fenti tényállás alapján a jogerős ítélet megállapította, hogy, bár az alperes feljelentésében foglaltak formailag véleménynyilvánításnak tűnnek, azok valójában a felperesre vonatkozó valótlan tényállításokat is tartalmaztak, illetve azt a hamis látszatot keltették, hogy a felperes a közmegbízásával visszaélve juttatta a családját vagyoni előnyhöz. Az alperes a levelében foglaltakkal a valóságot hamis színben feltüntetve, annak látszatát keltette, hogy a felperes és házastársa haszonélvezeti jogával terhelt, a felperes gyermekei tulajdonában lévő ingatlanok átminősítése, belterületbe vonása és a közművesítése során a felperes önkormányzati tisztségével visszaélve, csalást, hivatali visszaélést, illetve anyag kezelés vétségét valósította meg. Ezzel a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdés alapján megsértette a felperes jóhírnevét. Az alperesnek azt a védekezését, amely szerint a felperes közszereplő, így a terhére megfogalmazott véleményt tőrni köteles, a jogerős ítélet nem fogadta el, megállapítva, hogy ha a vélemény valótlan tényállítást is tartalmaz, akkor közszereplő esetén is megállapítható a jogsértés. Mindezek alapján a jogerős ítélet az alperes terhére a jogsértés elkövetését a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont alapján megállapította, a b) pont alapján az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és a c) pont szerint kötelezte az alperest nyilvános elégtétel adására. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontra hivatkozással a Ptk. 339. § (1) bekezdés és a Ptk. 355. § (4) bekezdés alapján kötelezte az alperest nem vagyoni

kártérítés megfizetésére, amelynek összegét a Pp. 206. § (3) bekezdés alapján mérlegeléssel állapított meg.

A jogerős ítélet az alperes védekezésére tekintettel azt is megállapította, hogy az alperes a perben kifogásolt cselekményével a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. (Avtv.) 2. § 3. pontjába és 3. § (1) bekezdésébe ütköző módon kezelte a büntetőeljárásban keletkezett, a felperessel kapcsolatba hozható bűnügyi személyes adatot. Rámutatott arra is, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. 79. § (1) bekezdés és 36. § (4) bekezdés szerint a büntetőeljárásról a rendőrség jogosult a nyilvánosságot tájékoztatni. Miután az alperesnek a felperessel szemben megindult büntetőeljárásról való tájékoztatásra semmilyen felhatalmazása nem volt, eljárásával a felperesnek a Ptk. 81. § (1) bekezdésében védett, magántitokhoz való jogát is megsértette. A jogerős ítélet az alperesnek azt a kifogását, hogy az elsőfokú bíróság határozott kereseti kérelem hiányában a Pp. 3., 213. és 215. §-ának megsértésével hozta meg ítéletét, nem fogadta el, megállapítva, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetének megfelelően hozta meg érdemi döntését és nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen.

A jogerős ítélet ellen benyújtott, és határidőben kiegészített felülvizsgálati kérelmében az alperes kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének a teljes elutasítását. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 3., 213. és 215. §-aiba ütköző módon, túlterjeszkedve a kereseti kérelmen állapította meg terhére a Ptk. 78. §-ában védett jóhírnév megsértésének elkövetését. Jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az a megállapítása is, amelyet az adatvédelmi törvény előírásainak megsértésével, illetve a magántitok megsértésével kapcsolatban tett, mert ilyen kereseti kérelme a felperesnek nem volt. Érdemben pedig azt állította, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 78. és 84. §-át sértve állapította meg a jogsértést, mert a közszereplő felperessel szemben megfogalmazott véleménynyilvánítása alapján jogsértést megállapítani nem lehet. A jogerős ítélet szerint jogsértőnek tartott, „közvetve valótlán tényállítás” az ítélet alapjául nem szolgálhat, mert feljelentésében kizárólag való tényeket közölt.

A felperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős ítélet a tényállást helyesen állapította meg és érdemben helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a felperes személyére vonatkozó, részben való tények hamis színben való feltüntetésével, illetve valótlán, a felperest sértő tényállításával megsértette a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett

jóhírnevét. Az alperes valótlanul állította a feljelentésben, hogy a felperes bűncselekményt is megvalósító tevékenysége eredményeként az önkormányzat közpénzen végeztette el a kialakított építési telkek közművesítését. Tévesen állítja az alperes, hogy az elsőfokú ítélet szerint kizárólag való tényeket állított, mert az elsőfokú bíróság is utalt arra, hogy a közművesítéssel kapcsolatos tényállítások valóságára nem merült fel adat. Annak nyilvános állítása, hogy a felperes közmegbízataisaival visszaélve közpénzből közművesítette a családja tulajdonában lévő és haszonélvezetével terhelt ingatlanokat, olyan, a felperesre vonatkozó, valótlan, sértő tényállítás, amely a jóhírnevet sérti.

Azt is helyesen állapította meg továbbá a jogerős ítélet, hogy a lakossággal közölt feljelentésben állított való tényeket is abban a hamis színben tüntetett fel az alperes, hogy a felperes a közmegbízataisa felhasználásával érte el - ugyancsak bűncselekményt megvalósítva - a földterület átminősítését, illetve belterületbe való bevonását.

Az alperes a közszereplőnek minősülő felperes tevékenységéről jogosult - akár szélesebb nyilvánosság előtt is - véleményt nyilvánítani. Az a cselekménye azonban, hogy a részben valótlan és sértő tényállítást, illetve a való tényeket hamis színben feltüntető, és ezért sértő tényállítást tartalmazó feljelentését a község lakosságának megküldte - attól függetlenül, hogy egyébként jogosult volt-e a vélt bűncselekmény miatt feljelentéssel élni - maradéktalanul megvalósítja a Ptk. 78. §-ában meghatározott jogsértést. A jogsértés megvalósulása szempontjából pedig annak nincs jelentősége, hogy az alperes a nyilvánossághoz eljuttatott feljelentésével a község lakosságát csak tájékoztatni kívánta.

Miután az alperes cselekménye önmagában sértette a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett, és keresetében érvényesített személyhez fűződő jogát, nincs ügydöntő jelentősége, hogy az alperes cselekménye - a jóhírnév megsértésén túlmenően - egyéb személyhez fűződő jogot, így a Ptk. 81. §-ában védett magántitokhoz fűződő jogot is sértette-e vagy cselekménye egyébként az Avtv. rendelkezéseibe ütközött-e. Arra hivatkozással tehát, hogy a jogerős ítélet indokolása olyan jogsértést is megállapított az alperes terhére, amelyet a felperes keresetében nem igényelt, a jogerős ítéletnek az ügy érdemére kiható jogszabálysértő jellege nem állapítható meg.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében tartalmilag arra hivatkozott, hogy a felperes közszereplő, így vele szemben az alperes való tényekre alapítottan nyilvánosságra hozhatta véleményét. Amint arra a jogerős ítélet is helyesen utalt, a közszereplő sem köteles eltérni személyhez fűződő joga megsértését, ezért a Ptk. 78. § alapján a közszereplő is igényelhet jogvédelmet, ha

személyére vonatkozó sértő, valótlan tényeket állítanak vagy való tényeket hamis színben tüntetnek fel. A jogsértés elkövetése szempontjából tehát nincs jelentősége annak, hogy a felperes egyébként közszereplő.

A felperes a per során több alkalommal pontosította keresetét. Így a P.20.419/2005/5. szám alatti, illetve a 17. sorszám alatti beadványaiban egyértelműen megjelölte, hogy a jogsértés megállapítását - és egyéb jogkövetkezmények alkalmazását - azért kéri, mert az alperes a nyilvánosságra hozott feljelentésében a „valós tényeket valótlan színben tüntette fel”, illetve „valótlan tényeket állított”, „amely abban foglalható össze, hogy a felperes a község rendezési tervének, illetve családja ingatlanának átminősítése tekintetében, mint a képviselőtestület tagja, valamint alpolgármester hivatali hatalmával, befolyásával annak érdekében élt vissza, hogy ezáltal saját, illetve családja számára vagyoni előnyt biztosítson”. Megjelölte a felperes továbbá a feljelentésben állított való tényeket és azt is, hogy minden más állítás valótlan. A jogerős ítélet e pontosított keresetnek megfelelően állapította meg az alperes terhére a jogsértést. Ezért a jogerős ítélet e tekintetben nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen és az sem állapítható meg, hogy a Pp. 3. §-ába ütköző módon - határozott kereseti kérelem hiányában - jogszabálysértően értelmezte tartalmilag a felperes keresetét.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a jogsértés megállapításával kapcsolatos döntésén túlmenően, a jogerős ítélet által elrendelt egyéb szankciókra vonatkozóan értékelhető felülvizsgálati indokot nem adott elő, így azok vizsgálatát a Legfelsőbb Bíróság mellőzte.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte a felperes jogi képviseletével felmerült felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 13. § (2) bekezdés alapján köteles az alperes az államnak megtéríteni.

Budapest, 2007. november 14.

*Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros Mátyás sk.
előadó bíró, Angyalné Dr. Demeter Judit sk. bíró*

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő